

Møtereferat

Sak: Samarbeidsforum TSO/DSO 2/2022

Møtedato/sted:
19.5.2022/Nydalen

Deltagere:
Johannes Kristoffersen
Johan Hernes
Peter W Kirkebø
Johannes Waatevik
Margrethe Slinde
Åshild Helland
Kristoffer Sletten
Eivind Gramme
Trond Eriksen
Jens Tore Holene
Lisbeth Vingås
Kristin Lind
Endre Ivar Sæ
Knut Lockert
Torfinn Jonassen
Gunnar G. Løvås
Peer Olav Østli
Martha Marie Øberg
Christina Sepulveda
Björg Bogstrand
Hans Olav Ween (sak 1)
Elisabeth Østreng (sak 1)
Anne Sofie Risnes (sak 2)
Bjørn Harald Bakken (sak 3)

Arva
Tensio
Mørenett
Sygnir
BKK Nett
Lnett
Agder Energi Nett
Lede
Glitre Energi Nett
Elvia
Elvia
Energi Norge
Energi Norge
Distriktsenergi
RME
Statnett
Statnett
Statnett
Statnett
Statnett
Statnett
Statnett
Statnett

Møteleder:
Gunnar G. Løvås

Fraværende: Føie

Ref. dato: 2022.06.07

Neste møte: 2. halvår 2022

1	Nytt fra Systemdriften SOGL/KORRR "Nasjonal Metode" (foil 7-14) Statnett v/Hans Olav Ween orienterte om arbeidet med nasjonal metode. Det er satt ned en arbeidsgruppe som jobber med dette, hvor noen av medlemmene i Samarbeidsforum DSO-TSO er representert. Forslaget kommer på høring 1. juni 2022 med høringsfrist på 3 måneder. Det vil bli et høringsmøte i juni. Arbeidsgruppen jobber videre med forslaget etter høringen og frem til oversendelse til RME 1. oktober 2022. Forumet pekte på at nettselskapene ønsker å få tilgang til for eksempel produksjonsplaner allerede i dag. Regelverket gir dem rett til å motta denne informasjonen, men det gjenstår å få avklart <i>hvordan</i> nettselskapene kan få tilgang, for eksempel format, innhold, datautvekslingsløsninger osv. Videre må dette avtales mellom partene. Forumet pekte på at dette er komplekst og at noen forhold krever videre oppfølging, men det er også behov for å komme opp med praktiske løsninger i påvente av godkjent nasjonal metode slik at informasjonen kan deles.

	NBM-programmet (foil 15-19) Statnett v/Elisabeth Østreng orienterte om arbeidet med NBM – Nordic Balancing Model. Implementeringen av dette betyr en automatisering av balanseringen i driften. 15-minutter tidsoppløsning er nødvendig for å håndtere den økte variasjonen i kraftproduksjon og -forbruk. Automatisering blir nødvendig for å få til hyppigere balansering. Det norske kraftnettet er høyt utnyttet og mer masket med flere flaskehalsen enn i andre land. Dette skyldes i stor grad at Norge har en mer desentralisert produksjon enn i mange land. Disse store endringene krever mye utvikling på IT-siden, og gjør det vanskelig for Statnett å implementere andre store endringer i våre driftsprosesser samtidig. Implementeringen vil skje stegvis i samarbeid med våre naboland i løpet av de neste årene 2022-2024. Den automatiske aktiveringsprosessen har en optimaliseringsfunksjon som ikke "ser" interne flaskehalsen innenfor et prisområde. Før aktiveringen må Statnett filtrere vekk bud og identifisere bud som må aktiveres spesielt for flaskehalsen. Samarbeidsforum hadde spørsmål angående DSOenes involvering i forbindelse med identifisering av slike flaskehalsen. Det ble også etterspurt om og evt. hvor mye økt kapasitet disse endringene vil gi til markedet.
2	Driftsmessig forsvarlig og felles risikoforståelse (foil 20-25) Statnett v/Anne Sofie Risnes presenterte metodikken Statnett bruker for å vurdere om tilknytninger er driftsmessig forsvarlig eller ikke. Hun trakk frem at det allerede i dag er flere områder uten N-1 i transmisjonsnettet, og at nettet er høyt utnyttet med omfattende bruk av driftsvirkemidler som systemvern. Metodikken for nye tilknytninger er imidlertid basert på kriterier som sier noe om konsekvens, uten å eksplisitt vurdere sannsynlighet. Statnett gjennomgår nå metodikken. Målet er å kunne akseptere økt risiko, men fortsatt ha nødvendig handlingsrom i operativ drift, for eksempel til å gjennomføre vedlikehold. Økt risikoaksept vil gjøre det mulig å tilknytte flere kunder, men også medføre en økt risiko for avbrudd og KILE-kostnader. Dette vil gjelde for både Statnett og regionale nettselskaper ved at Statnett ikke alltid vil ha reserve for nettselskapene. Dette er derfor et tema som må diskuteres mellom TSO og DSO. Flere nettselskaper pekte på at det er veldig viktig å snu alle steiner for å legge til rette for mer tilknytning. De lange ledetidene gjør at kostnadene ved å ikke gi tilknytning er svært store. Nettselskapene skal legge til rette for en samfunnsmessig rasjonell utvikling og drift av kraftsystemet, men nettselskapene har ikke metodikk for å kunne vurdere tapt verdiskapning opp mot KILE-kostnader. Kanskje økt KILE på noen millioner kan legge til rette for flere milliarder i verdiskapning.
3	Fleksibilitet – hvordan finne gode løsninger sammen? (Statnett, foil 26-37) Statnett v/ Bjørn H. Bakken holdt en presentasjon som viste hvordan Statnett har valgt å kategorisere fleksibilitet, og at godt samspill mellom TSO og DSO er sentralt for å ta i bruk fleksibilitet. Han redegjorde også for en pågående prosess i EU for å få på plass et nytt rammeverk (framework guidelines) for Demand Side Flexibility. Acer forventes å sende et forslag på høring i løpet av få uker. For å kunne sikre effektiv utnyttelse av fleksibilitet på tvers av nettnivåer, ønsker Statnett å få bedre forståelse for i hvilke tilfeller det kan være motstridende interesser hos TSO og DSO når det gjelder å aktivere fleksibilitet. Statnett vil ta initiativ til en workshop etter sommeren om temaet, med deltakelse fra fagmiljøene hos nettselskapene.
4	Nytt fra RME (RME, foil 38-46) Tilknytning

	RME tok opp spørsmålet om leveringsplikt vs. tilknytningsplikt. De pekte på at forbrukskunder kun skal måtte forholde seg til områdekonsesjonær. De pekte på det kun unntaksvis vil være behov for at kunden har egen anleggskonsesjon. Svært få forbrukskunder har behov for høyspent inn i sine anlegg. I dag ser vi eksempler på at en del kunder kontakter Statnett direkte – dette skal ikke være nødvendig. NVE har strammet inn konsesjonsbehandlingen og gjort dette tydeligere. Tilknytning med vilkår er et relativt nytt virkemiddel. RME presiserte at slike avtaler er en sikkerhetsventil som skal være et alternativ til nettinvestering, og er frivillige fra begge parter og at avtalene må tydelig spesifisere rettigheter. Det må også være avklart hva som skjer hvis avtalen ikke overholdes. RME tok også opp sammenhengen mellom utkoblbar tariff og tilknytning med vilkår. En kunde vil når som helst kunne endre tariff. En kunde som er utkoblbar er ikke per definisjon innenfor grensene for hva som er driftsmessig forsvarlig. En kunde med vilkår vil kunne få utkoblbar tariff, men en kunde med utkoblbar tariff har ikke særskilte vilkår i sin tilknytningsavtale. Siste deltema innenfor tilknytning var reservasjon av kapasitet til vanlig forbruk. Hovedregel er først i tid, best i rett. Nettselskapet kan imidlertid reservere kapasitet til vanlige strømkunder – boliger og næringer med begrenset effektuttak. Det er ikke helt klart hvor denne grensen går. Det viktigste er at nettselskapene har klare kriterier og at disse er transparente og tilgjengeliggjort. Modenhetskriterier er mulig, men det er krevende hvis det blir for subjektivt. RME fikk spørsmål om hvordan de tenker rundt det å ta tilbake kapasitet kunder ikke bruker. De svarte at på lavt nivå har de lagt til grunn at kunden har rett på det de har i sikringsboksen. De ser at dette er mer krevende på høyere nivå, for industrikunder. Hvis det foreligger avtaler på dette, er det et godt utgangspunkt. RME er klar over at flere tilknytninger har skjedd for svært lenge siden, uten tilhørende avtaler. Det har ikke blitt vurdert om og hvordan kapasitet kan tas tilbake i slike tilfeller. Markedssensitiv informasjon RME har sett behovet for å sikre trygg håndtering av markedssensitiv informasjon nå når DSOene skal få tilgang til mer data. De fikk utarbeidet en rapport som nå har vært på høring. Deres foreløpige vurdering er at eksisterende regelverk er tilstrekkelig for å sikre trygg håndtering av markedssensitiv informasjon, og at behovet for ytterligere regulering må vurderes etter at Statnett har utformet metode for KORRR. De vil konkludere i løpet av 2. halvår 2022. Digital samhandling RME understreket behovet for å se de ulike digitaliseringsinitiativene i sammenheng. De har fått utarbeidet en rapport som snart vil publiseres.
5	Oppsummering og om neste møte i Samarbeidsforum Neste Samarbeidsforum er etter sommeren. Det ble enighet om fysisk møte. Det bør bli mer tid til diskusjon på neste møte.

Vedlegg: Foiler vist i møtet - RME og Statnett.